

Джек Лондон

Къс месо

С последния залък хляб Том Кинг обра сетните остатъци от кафявия сос по чинията си, лапна го и бавно и замислено го съдъвка. Когато стана от масата, усети с гнетящо чувство, че е много гладен. А при това бе ял само той. Двете деца в съседната стая бяха сложени да спят по-рано, та като заспят, да забравят, че са си легнали без вечеря. Жена му не хапна нищо; седнала мълчаливо, тя го бе наблюдавала със загрижен поглед. Беше слаба, състарена жена от работническата класа, запазила още следи от предишната си хубост. Брашното за соса бе взела назаем от съседката в отсрещната квартира. Последните две монети по половин пени бе похарчила, за да купи хляб.

Том седна до прозореца на разклатен стол, който изпраща под тежестта му, съвсем машинално сложи в уста лулата и бръкна в страничния джоб на самото си. Липсата на тютюн го накара да осъзнае движението; той се намуси заради разсеяността си и прибра лулата. Движението му бяха бавни, почти тромави, сякаш го потискаше товарът на собствените му мускули. Той имаше набита снага и тъпо изражение, а пък във външността му нямаше нищо особено привлекателно. Грубите му дрехи бяха вехти и висяха отгоре му като чувал. Горнището на обувките му беше твърде износено, за да задържи дебелиите подметки, които също не изглеждаха нови. По евтината памучна риза за два шилинга имаше захабени петна от боя, а яката беше оръфана.

Но какъв беше Том Кинг, можеше безпогрешно да се разбере по неговото лице. Това беше лице на типичен професионален боксьор, лице на човек, излизал дълги години на квадратния ринг, поради което у него се бяха появили и ясно личаха всички белези на свикнал да се бие звяр. Беше с подчертано мрачно лице и сякаш за да не може нито една негова черта да убегне от погледа, беше гладко избръснато. Устните бяха безформени и придаваха на устата суров вид – толкова суров, че тя приличаше на заздравяла рана. Долната челюст беше жестока, зверска, ъгловата. Очите, неподвижни и с тежки клепки, гледаха почти безизразно изпод рошави, склучени вежди. При целия му животински облик най-животинското у него бяха очите. Те бяха сънливи – очи на лъв, на звяр, готов да се бие. Тясното чело извиваше рязко- назад към ниско остриганата коса, под която личеше всяка издутина на грозната глава. Носът, два пъти чупен и разкривяван от без 3 брой удари, и обезобразеното ухо, вечно подпухнало и два пъти по-голямо от обикновените размери, допълваха неговата красота, а брадата, макар и току-що обръсната, бе вече набола и придаваше на лицето синкавочерен оттенък.

Общо взето, това беше лице на човек, от когото може да се

уплашиш, ако се сблъскаш с него в някоя тъмна уличка или на безлюдно място. И въпреки всичко Том Кинг не беше престъпник, нито бе извършил някога нещо престъпно. Ако не смятаме сбиванията, присъщи на хора от неговата черга, никому не бе сторил зло. Нито пък някой можеше да си спомни да е влизал някога в саморазправа. Том беше професионалист и цялата тази свирепа войнственост му служеше само за професионални прояви. Извън ринга беше муден, отстъпчив, а на младини, когато бе разполагал с пари, имаше ръка, твърде широка за личното му благосъстояние. Не беше злопамятен и имаше малко врагове. За него боксът беше занаят. На ринга удряше, за да причини болка; удряше, за да осакати; удряше, за да унищожи, в това нямаше зла умисъл. То беше чисто и просто негов занаят. Зрителите се събираха и плащаха, за да погледат как боксьорите се повалят един друг. Победителят получаваше лъвския дял от парите. . Когато излезе да се бие преди двадесет години с Улумулу Гуджър, Том Кинг знаеше, че челюстта на Гуджър е заздравяла само преди четири месеца,!

след като е била счупена на една среща в Нюкасл. И се мъчеше да го удари именно там и счупи челюстта му в деветия рунд не защото желаше зло на Гуджър, а защото това беше най-сигурният начин да го сломи и да спечели лъвския дял от парите. Нито пък Гуджър го намрази заради това. Такава беше играта, а те и двамата знаеха правилата ѝ и ги спазваха.

Том Кинг не беше приказлив по природа, затова и сега седеше до прозореца, потънал в мрачно мълчание, втрещил поглед в ръцете си. Върху тези ръце изпъкваха големи, подути вени, а ставите на пръстите, разбити и обезобразени, свидетелстваха за носената от тях служба. Том никога не бе чувал, че животът на човека е всъщност животът на кръвоносните му съдове, обаче добре разбираше какво означават тези разширени, издути вени. Сърцето му бе изтласкало през тях твърде много кръв при високо налягане. Те вече не му вършеха работа. Изхабил бе тяхната еластичност, а заедно с разширяването на вените бе загубил и своята издръжливост. Сега лесно се уморяваше. Не можеше вече да изкара двадесет напрегнати рунда, да се бие бясно, да се бие, да се бие, от гонг до гонг, да провежда едно след друго свирепи нападения, да го притискат до въжетата, а после и той на свой ред да притиска противника си до въжетата и да напада най-свирепо и най-устремено в този последен двадесети рунд, когато всички зрители са наскочали на крака и крещят, а той се нахвърля, удря, гмурка се, сипе град от удари и сам посреща град от удари; и през цялото време сърцето неизменно тласка

кръв по послушните жили. Подулите се по време на боя вени винаги спадаха отново, макар и не съвсем – всеки път, отначало незабелязано, те оставаха малко по-широки. Сега Том се взираше в тях и в смазаните стави на пръстите си и за миг пред неговите очи се мярнаха прекрасните му младежки ръце, преди да бе разбил първата си става о главата на Бени Джоунс, известен още с прякора Уелското страшилище.

Гладът отново се събуди у него.

– Дяволска работа, как ми се яде къс месо! – гласно промърмори той, сви огромните си юмруци и сподавено изтърси една ругатня.

– Молих се и на Бурке, и на Соли – виновно рече жена му.

– И те не поискаха да дадат? – запита Том.

– Нито за половин пени. Бурке каза. . . – Жената не довърши.

– Продължавай! Какво ти каза?

– Мислел, че Сандъл ще ти тегли боя довчера, а пък и сметката ти при него била и без това достатъчно голяма.

Том Кинг изсумтя, но не отговори. Занимаваше го мисълта за бултериера, който бе имал на младини и който беше хранил до преяждане с месо. Бурк щеше да му даде на вяра хиляда пържоли... тогава Но времената се бяха променили. Том Кинг остаряваше, а старите боксьори, които излизат да се бия на срещи, уреждани от второстепенни клубове, не могат да разчитат да получат много нещо на вересия от търговците.

Още от сутринта Том копнееше за къс месо и този копнеж не бе стихнал. Не бе тренирал добре за тази среща. В Австралия годината излезе сушава, животът беше тежък и дори най-нередовна работа се намираще трудно. Нямаше партньор, с когото да тренира, пък и храната не беше нито от най-добрите, нито му стигаше. Няколко дни работеше обща работа, ако сполучеше да я намери, а рано сутрин тичаше около парка „Домейн“, за да поддържа във форма краката си. Ала трудно се тренира без партньор с жена и две деца, които трябва да храниш. Уговорената среща със Сандъл съвсем малко увеличи кредита му при търговците. Секретарят на клуба „Веселба“ му предплати три лири – сумата, която се падаше на победения – и отказа да даде нещо повече. От време на време Том успяваше да вземе назаем по няколко шилинга от стари другари, които биха му дали и повече, ако годината не беше сушава и ако самите те не бяха толкова натясно. А й нямаше защо да крие истината – подготовката му не беше задоволителна. Трябваше да се храни по-добре и да няма грижи. Освен това, когато човек стане на четиридесет години, за него е по-трудно да влезе във форма, отколкото ако е на двадесет.

– Колко е часът, Лизи? – рече Том. Жена му отиде да попита в

отсрещната квартира и се върна.

– Осем без четвърт.

– Първата двойка ще почне след няколко минути – каза той. – Само за проба. След това идва срещата от четири рунда между Дилър Уелс и Грили и десет рунда между Старлайт и някакъв си ряк. Докато ми дойде редът, има повече от цял час.

Помълча още десетина минути и се изправи.

– Да ти кажа право, Лизи, не съм тренирал както трябва.

Взе шапката си и се запъти към вратата. Не поиска да целуне жена си – никога не я целуваше на излизане, – но тази вечер тя събра смелост да го целуне, обви ръце около врата му и го накара да се наведе към лицето ѝ. Изглеждаше съвсем дребничка до грамадната снага на мъжа си.

– На добър час, Том – рече тя. – Трябва да го биеш.

– Да, трябва да го бия – повтори Том. – И дума не може да става. Трябва да го бия и туйто!

Той се засмя с престорена веселост, а жената се притисна още повече към него. Над раменете и Том огледа голата стая. Това беше всичко, което имаше на света: стаята с неплатения наем, жената и децата. И сега го напускаше, за да излезе в мрака да търси храна за своята другарка и тези малки деца – не както съвременният работник отива да се залови за тежкия и еднообразен труд на своята машина, а по стар, първобитен, царствен, животински начин – като се бие за нея.

– Трябва да го бия – потрети той, но този път с нотка на отчаяние в гласа. – Ако спечеля, ще получа тридесет лири, ще мога да платя всичко, с което съм задлъжнял, а ще ни останат още доста пари. Ако загубя, няма да получа нищо – дори едно пени за трамваен билет. Секретарят ми даде всичко, което се полага на победения. Довиждане, старо. Ако спечеля, ще се върна направо у дома.

– Няма да си лягам и ще те чакам – викна тя подир него в коридора.

До клуба „Веселба“ имаше най-малко две мили и по пътя Том си спомняше как в дните на своята слава (веднъж бе спечелил шампионата в тежка категория за Нови Южен Уелс) отиваше на състезанията с файтон и как в повечето случаи някой, който залагаше по много пари за него, плащаше файтона и отиваше заедно с него. Сега Томи Бърно и онзи янки, негърът Джек Джонсън, се возят с леки коли. А той върви пеша! А пък знае, че да изминеш две мили пеша, не е най-добрата подготовка за боксова среща. Той е стар, а хората не са много благосклонни към старите. Не го бива вече за нищо освен за обща работа, но счупеният нос и подутото ухо му постилат зле дори и там. Том изпита съжаление, че не е

научил някой занаят. В края на краищата така щеше да бъде по-добре. Но никой не му бе казал това, а дълбоко в душата си Том съзнаваше, че и да бяха му го казали, нямаше да послуша. Всичко беше толкова лесно. Много пари... напрегнати, славни срещи... продължителни почивки и безделие помежду... свита от разпалени ласкатели, потупвания по гърба, ръкостискания, контета, готови да го почерпят по чашка заради удоволствието да поприказват пет минутки с него... и целият блясък: бясно крещящите зрители, вихреният край, думите на съдията „Печели! Кинг!“, името му в спортните колони на вестниците на другата сутрин...

Това беше живот! Но сега, след като прехвърля дълго тези мисли в бавноподвижния си ум, му стана ясно, че тогава е премахвал от пътя си именно старците. Той е бил изгряващата Младост, а те – залязващата Старост. Нищо чудно, че е било лесно – вените им са били подути, ставите – смазани, а костите уморени от безбройните срещи, останали зад гърба им. Спомни си как в Ръш Кътърс Бей бе победил в осемнадесетия рунд стария Стоушър Бил и как старият Бил бе плакал след това в съблекалнята като малко дете. Може би старият Бил бе закъснял с наема. Може би е имал у дома си жена и две деца. А може в същия този ден Бил да е копнял за къс месо., Бил не пожела да му отстъпи в боя и той жестоко го натупа. Сега, след като изпита всичко това върху собствения си гръб, Том разбираше, че онази вечер преди двадесет години Стоушър Бил е залагал на нещо много по-голямо, отколкото младият Том Кинг който се биеше за слава и лесна печалба. Нищо чудно, че Стоушър Бил плака след това в съблекалнята.

Да, изглежда, че на всекиго му е отреден само определен брой срещи. Такъв е железният закон на играта. На едного може да са му отредени стотина тежки срещи, на друг – само двадесет; на всеки, в зависимост от телосложението и жилавостта на мишците, е отреден определен брой и щом попълни този брой, свършено е с него. Да, на него са му били отредени повече срещи, отколкото на мнозина други,[?] и той имаше зад гърба си много повече от падащия му се дял от тежки, съсипващи срещи – такива, които напрягат до спукване сърцето и белите дробове, лишават кръвоносните съдове от тяхната еластичност и превръщат в твърди възли гладките и гъвкави мишци на Младостта, похабяват нервите и издръжливостта и изморяват мозъка и костите с прекалено напъване и пресилена упоритост. Да, Том бе издържал повече от всички други. От старите му съперници на ринга не бе останал вече никой. Той беше последен от старата гвардия. Видял бе поражението на всички, а

някои дължаха поражението си на самия него.

Бяха го слагали да се бие със старите и един подир друг той ги попиташе от пътя си и се смееше, когато те, както старият Стоушър Бил, плачеха в съблекалните. А сега сам той е стар и с него изпитват младежите. Например този тип Сандъл Дориъл от Нова Зеландия, след като поставил там рекорд. Но в Австралия никой нищо не знае за него и затова го слагат да се бие със стария Том Кинг. Ако Сандъл се представи добре, ще го пуснат да се бие с по-силни противници и ще му определят по-голямо възнаграждение; ето защо със сигурност може да се каже, че той ще се бие ожесточено. В този бой може да спечели всичко – пари, известност, кариера; а Том Кинг е побелял стар дръвник, който му прегражда пътя към славата и богатството. Том от своя страна не може да спечели нищо повече от тридесет лири, за да се разплати с хазаина, бакалина и другите търговци. И докато Том Кинг бавно премисляше всичко това, в тромавото му въображение изникна образът на Младостта, на всепобеждаващата Младост, която се издига ликуваща и несъкрушима,

с:
гъвкави мишци и свилена кожа, със сърце и бели дробове, които никога не знаят умора – Младостта, която се смее над всяко пестене на сили. Да, Младостта е безмилостна. Тя унищожава старите и не си дава сметка, че с това унищожава себе си. Тя разширява кръвоносните си съдове, премазва ставите си и на свой ред бива унищожена от Младостта, защото Младостта е вечно млада. Старее само Старостта.

На улица „Касълри“ Том зави наляво и след три

—
Немезида – древногръцка богиня на справедливата отплата, на отмъщението или на възмездие. Б. пр.

пресечки стигна във „Веселба“. Тълпа от струпали се пред вратата улични хлапета почтително му направи път и Том чу едно от тях да казва на друго:

– Ето го! Това е Том Кинг!

Вътре, като вървеше към съблекалнята, той се сблъска със секретаря, млад мъж с проникателен поглед и хитро изражение, който се ръкува с него.

– Как се чувствуваш, Том? – попита секретарят.

– Здрав като бик – отговори Кинг, макар да знаеше, че лъже и че ако имаше една лира, още сега щеше да я даде за хубав къс месо.

Когато, последван от секундантите си, излезе от съблекалнята и се запъти по прохода към квадратния ринг в центъра на залата, сред

тълпата избухнаха приветствия и ръкопляскания. Том се кланяше наляво и надясно, макар познатите му лица да бяха малко. Повечето бяха лица на хора, които не са били още родени, когато е жънал първите си лаври на квадратния ринг. Том леко скочи на издигнатата платформа, промуши се през въжетата, отиде в своя ъгъл и седна на сгъваемото столче. Джек Бол, съдията, се приближи и му стисна ръка. Бол бе свършил кариерата си боксьор и отпреди повече от десет години не се съгласяваше да излезе на ринга. Кинг се зарадва, че Бол ще му бъде съдия. И двамата бяха от старите. Ако си позволи със Съндъл нещо не съвсем по правилата, Том знаеше, че Бол положително няма да му държи сметка.

Един подир друг на ринга се покатерваха млади, начеващи боксьори от тежка категория и съдията ги представяше на зрителите. В същото време той обявяваше и техните предложения.

– Младият Пронто от Северен Сидней кани победителя на бой н залага петдесет лири – съобщи съдията.

Зрителите заръкопляскаха, след това заръкопляскаха отново, когато и Сандъл скочи през въжетата и седна в своя ъгъл. Том Кинг с любопитство го загледа през ринга – нали само след няколко минути те ще се срещнат в безпощаден двубой и всеки от тях ще напряга сетните си сили да бие другия до безсъзнание. Но не можеше да види почти нищо, понеже Сандъл, както и самият Том, носеше панталони и фланела върху трикото. Лицето му беше силно и хубаво, увенчано с къдрави руси коси, а дебелият мускулест врат подсказваше великолепно тяло.

Младият Пронто отиде в единия ъгъл, сетне в другия, стисна ръка на противниците и слезе от ринга. Предложенията продължаваха. Младостта не преставаше да се провира между въжетата – неизвестната, но ненаситна Младост – и високо заявяваше на човечеството, че е готова да премери сили и умение с победителя. Преди няколко години, в апогея на неговата непобедимост, тези предварителни подробности щяха да се видят на Том Кинг забавни и отегчителни. Ала сега той седеше като омагьосан, без да има сили да прогони видението на Младостта от очите си. Винаги бе имало младежи да се издигат в бокса, да се провираат през въжетата и да кряскаат предизвикателните си покани; и винаги бе имало старци, които трябваше да им отстъпят мястото си. Младите градяха успехите си върху телата на старите; те все прииждаха, все нови и нови младежи – ненаситната и несломима Младост, – изместваха старите, сами се състаряваха и се плъзгаха по същото надолнище, а зад тях непрекъснато ги избутваше и напираше вечната Младост – новите деца, изпълнени с живот, които тласкаха надолу по-старите, зад тях други деца

и тъй до края на летоброенето – Младост, която налага своята воля и никога не ще умре.

Кинг хвърли поглед към журналистическата ложа и кимна на Морган от „Спортсман“ и на Корбет от „Рефъри“. След това протегна ръце и Сид Съливан и Чарли Бейтс, негови секунданти, нахлузиха ръкавиците му и здраво ги завързаха, внимателно наблюдавани от един от секундантите на Сандъл, който първо щателно прегледа бинтовете на пръстите на Кинг. Един от неговите секунданти бе отишъл със същата задача в ъгъла на Сандъл. Секундантите на Сандъл свалиха панталоните му, а след като той се изправи, смъкнаха и фланелата. Том Кинг погледна и видя впълъщението на Младостта – широки гърди, жилаво тяло, с мишци, които играеха и мърдаха като живи под бялата атлазена кожа. Цялата снага на Сандъл трептеше от живот и Том Кинг разбра, че това е живот, чиято свежест още никога не е просмуквала през порите си болката от дългите схватки, за които Младостта плаща своята дан и от които излиза вече не толкова млада, колкото е била при влизането.

Двамата мъже се запътиха един към друг и когато гонгът прозвуча и секундантите се измъкнаха шумно от ринга заедно със сгъваемите столчета, те си стиснаха ръце и заеха позиция. И веднага, като някакъв механизъм от стомана и пружини, балансиран от чувствителен спусък, Сандъл подскочи на пръзти, оттели се назад и пак подскочи напред, отпрати ляв удар в очите, десен в ребрата, изплъзна се от контраудара на противника си, отстъпи леко встрани и заплашително пристъпи отново напред.

Беше бърз и сръчен. Зрелището беше поразително, В залата гръмнаха викове на одобрение. Но Кинг не бе поразен. Бе водил твърде много боеве с твърде много младежи. Той знаеше точно колко струват тези удари, прекалено бързи и прекалено ловки, за да бъдат опасни. Очевидно Сандъл искаше да реши срещата още в самото начало. Това следваше да се очаква. Така приличаше на Младостта – да пилее своя блясък и превъзходство в буйна несдържаност и яростни схватки и да съсипва противника с безграничното великолепие на своята сила и ненаситност.

Сандъл настъпваше, отскачаше, нападнаше отзад, отпред и отвред, бързоног и пламенен, живо чудо, изтъкано от бяла плът и смазващи мишци, които се напрягаха в непрекъснат, ослепителен натиск; той преминаваше от едно движение към друго – хиляди движения, всички цели да унищожат Том Кинг, който стоеше между него и неговото благополучие. И Том Кинг търпеливо понасяше всичко това. Том си знаеше работата и разбираше Младостта сега, когато сам той бе вече загубил

своята младост. Нямаше какво да прави, докато противникът не загубил малко от своя жар – помисли Том и се поусмихна¹ в душата си, когато нарочно се гмурна и изложи темето си на тежък удар. Тази хватка беше коварна,, но напълно допустима според правилата на бокса. Предполага се, че всеки сам трябва да се грижи за ставите си и ако някой непременно държи да удари противника си по темето, сам да си тегли и последиците. Кинг можеше да се гмурне по-ниско и да остави юмука безобидно да префучи над него, обаче си спомни първите си боеве и ставата, смазана от главата на Уелското страшилище. Том се биеше по правилата. Това гмуркане целеше да разбие една от ставите на Сандъл. Сандъл надали щеше да обърне внимание на това сега. Той щеше да продължи с върховно нехайство да нанася такива тежки удари до края на боя. Ала по-късно, когато дългите схватки на ринга почнат да оказват своето въздействие, щеше да съжалява за тази става, щеше да погледне назад и да си спомни как я е смазал о главата на Том Кинг.

През целия първи рунд положението беше изключително в ръцете на Сандъл и зрителите ревяха от възторг пред бързината на вихрените му нападения. Той стоварваше върху Кинг лавини от удари, а Кинг не правеше нищо. Старият боксьор нито веднъж не замахна и се задоволяваше само да се прикрива, да блокира, да се гмурка и да влиза в клинч, за да избегне тежките удари. От време на време Том правеше лъжливи нападения, тръскаше глава след стоварилия се отгоре ѝ тежък удар и тромаво се движеше насам-натам, без да се нахвърля, без да отскача или да губи дори капка сила. У Сандъл трябваше да поугасне жарът на Младостта, преди благоразумната Старост да се реши да ѝ отплати. Всички движения на Кинг бяха равни и пресметливи, а мудните очи с надвисналите над тях тежки клепки му придаваха полузаспал или зашеметен вид. И все пак това бяха очи, които виждаха всичко – очи, които в течение на двадесет и няколко години, прекарани на ринга, се бяха научили да виждат всичко, Това бяха очи, които не примигваха и не замижаваха пред заплашващия ги удар, а гледаха невъзмутимо и измерваха разстоянието.

Върнал се в своя ъгъл за едноминутна почивка след рунда. Том Кинг се облегна назад, изпъна крака и опря под прав ъгъл ръце на въжетата; гърдите и коремът му високо и неприкрито се вдигаха, когато поемаше въздуха, тласкан към него от кърпите на секундантите. Със затворени очи той се вслушваше в гласовете на зрителите.

– Защо не се биеш, Том? – викаха мнозина от тях. – Да не те е страх от него, а?

– Мускулите му са сковани – долетя до Том забележката на един

мъж от първата редица. – Той не може да се движи по-бързо. Две лири срещу една за Сандъл.

Гонгът удари и двамата боксьори тръгнаха един към друг от ъглите си. Сандъл измина три четвърти от ринга от нетърпение да подхване борбата, но Кинг се задоволи с по-късото разстояние. Това отговаряше на общото му решение да пести сили. Не беше добре трениран, не се бе нахранил добре и всяка крачка имаше значение. Освен това бе изминал две мили, преди да излезе на ринга. Този рунд беше повторение на предишния: Сандъл нападнаше като вихрушка, а зрителите с възмутени викове питаха: защо Кинг не се бие. Ако не се сметнеха лъжливите нападения и няколкото тромави и слаби удара, той не правеше нищо друго, освен да блокира, да се извърта и да влиза в клинч. Сандъл искаше да ускори; хода на борбата, а Кинг от благоразумие отказваше да му достави това удоволствие. Той се усмихваше с някаква затрогваща тъга, изписана на обезобразеното му от бокса лице, и продължаваше да пази силите си с грижливост, на каквато е способна само Старостта. Сандъл беше самата Младост и пилееше силите си с щедрото разточителство на Младостта. Кинг беше майстор на ринга и притежаваше благоразумие, изковано в дълги, уморителни схватки. С безстрастен поглед и спокоен ум той наблюдаваше, движеше се бавно и чакаше да угасне буйният боен жар на Сандъл. На мнозина от зрителите им се стори, че Кинг е безнадеждно декласиран и те гласно изразяваха мнението си и залагаха три срещу едно за Сандъл. Но имаше и прозорливи хора, макар и малцина, които познаваха Кинг от едно време и приемаха облозите, сигурни в лесната си печалба.

Третият рунд започна по същия начин, едностранчиво – цялата инициатива беше в ръцете на Сандъл и само той се хвърляше да напада. Беше изтекла половин минута, когато Сандъл се забрави в самонадеяността си и се разкри. Очите на Кинг и дясната му ръка мигновено се стрелнаха. Това беше първият му истински удар – кроше със свита в лакътя ръка, за да му придаде сила, и с цялата тежест на полуизвъртялото се подир нея тяло. Той приличаше на привидно заспал лъв, който внезапно нанася мълниеносен удар с лапата си. Улучен отстрани в челюстта, Сандъл рухна като заклан вол. Зрителите хлъцнаха и започнаха с благоговение да изразяват полугласно своя възторг. Изглежда, че мускулите на Том съвсем не бяха сковани и той можеше да стовари удар като парен чук.

Сандъл беше зашеметен. Обърна се и се опита да се изправи, но резките викове на секундантите да изчака броенето, го спряха. Сандъл

се вдигна на коляно, готов да скочи, и зачака, докато съдията, наведен над него, високо отброяваше секундите. На „девет“ младежът беше вече прав, готов да се бие, и когато го погледна, Том Кинг изпита съжаление, че ударът не го е улучил с два пръста по-близо до брадата. Това щеше да е нокаут и той щеше да занесе тридесетте лири у дома на жената и децата.

Рундът продължи до края на трите минути. Сандъл за пръв път се държеше с уважение към своя противник, а Кинг отново стана муден, очите му загледаха със стария сънлив поглед. Когато наближи краят на рунда, разбрал това по вида на пригответилите се да скочат в ринга секундантите, Кинг подмами противника в своя ъгъл. Щом удари гонгът, той незабавно се отпусна на стола, докато Сандъл трябваше да прекоси по диагонал целия квадрат до своя ъгъл. Това беше дреболия, но събрани заедно, дреболиите не са малко нещо. Сандъл бе принуден да направи няколко крачки повече, да изразходва излишни сили и да загуби част от скъпоценната едноминутна почивка. В началото на всеки рунд Кинг бавно се повличаше от ъгъла си и с това караше противника да изминава по-дълго разстояние. Краят на всеки рунд заварваше двамата да се бият в ъгъла на Кинг, тъй че Том можеше веднага да седне.

Изминаха още два рунда, в които Кинг пестеше силите си, а Сандъл ги пилееше. Опитът на младия боксьор да наложи на Кинг бързо темпо имаше своите неудобства за Кинг, понеже голяма част от многобройните сипещи се върху му удари попадаха в целта. Все пак Кинг упорито оставаше муден въпреки крясъците на разгорещените буйни глави, които искаха от него да се бие. В шестия рунд Сандъл пак се забрави и пак страшният десен юмрук на Кинг се стрелна към челюстта му, и пак Сандъл трябваше да изчака девет секунди.

На седмия рунд положението на Сандъл вече не беше толкова розово и той окончателно разбра, че това е най-тежката от всичките му досегашни срещи. Том Кинг беше стар, но с по-добър стар боксьор Сандъл още никога не бе се бил – стар боксьор, който никога не губи присъствие на духа, който е изключително ловък в защитата, чиито удари се стоварват като тежък боздуган и който може с двете си ръце да те изненада с нокаут. Въпреки това Том Кинг не смееше да удря често. Той нито за миг не забравяше смазаните си стави и помнеше, че трябва да пести всеки удар, щом тези стави трябва да издържат докрай. Както седеше в своя ъгъл и поглеждаше през ринга към противника си, изведнъж Том си помисли, че ако можеше неговият опит да се събере в едно с младостта на Сандъл, от това щеше да се получи световен шампион в тежка

категория. Но тъкмо там беше бедата. Сандъл никога нямаше да стане световен шампион. Този опит му липсваше и той можеше да го придобие само с цената на Младостта; а когато придобиеше опита, Младостта щеше да е похабена за придобиването му.

Кинг използваше всички предимства, които му бяха известни. Не пропускаше нито един случай да влезе в клинч и всеки път рамото му се връзваше в ребрата на противника. Според философията на ринга един удар с рамо не е по-лош от удар с юмрук, когато искаш да навредиш на противника, но е много по-изгоден по отношение на изразходването на силите. Освен това, когато влезеше в клинч, Кинг се отпускате с цялата си тежест върху противника и не искаше да го остави. Това налагаше намесата на съдията и той ги разделяше, винаги подпомаган от Сандъл, който още не се бе научил да си почива. Той не можеше да се сдържа и да не си служи с великолепните си пъргави ръце и играещи мишци и когато старият боксьор влизаше в клинч, като го удряше по ребрата и криеше главата си под лявата му ръка, Сандъл почти неизменно замахваше с десния юмрук зад гърба си и удряше подалото се изпод мишницата му лице. Това беше ловък удар и зрителите се възхищаваха от него, но не беше опасен и следователно водеше само до излишно хабене на сили. Ала Сандъл беше неуморим и не признаваше никакви граници, а Кинг се подсмиваше и упорито търпеше.

Сандъл започна да прибъгва до свиреп десен удар в тялото, който създаваше впечатлението, че Кинг яде страшен бой, и само старите познавачи на бокса можеха да оценят ловкото допиране на Кинг в лявата ръкавица до бицепса на противника тъкмо преди нанасянето на удара. Вярно е, че всеки път ударът попадеше в целта, но всеки път това допиране до бицепса отнемаше от силата му. В деветия рунд три пъти в една и съща минута полусвитата дясна ръка на Кинг излетя към челюстта на противника му; три пъти тялото на Сандъл се просваше с цялата си тежест на пода. Всеки път той използваше полагащите му се девет секунди и едва тогава се изправяше, замаян и оглушен, но все още силен. Загубил бе доста от стремителността си и вече не пилееше толкова сили. Биеше се мрачно, но все още продължаваше да залага на главното си достойнство – на Младостта. Главното достойнство на Кинг беше опитът. Откакто жизнеността му започна да намалява, а силите взеха да му изневеряват, той ги замени с хитрост, с умение, почерпано от схватките в течение на много години, и с грижливо пестене на силите. Беше се научил не само да не прави излишни движения, но и да кара противника да пилее своите сили. Непрестанно с лъжливи движения на краката,

ръцете и тялото той продължаваше да принуждава Сандъл да отскача, да се гмурка и да се отклонява. Кинг си почиваше, но не даваше нито миг почивка на Сандъл. Това беше стратегията на Старостта.

В началото на десетия рунд Кинг започна да спира нападенията на противника си с ляв прав в лицето.

Сандъл стана по-предпазлив и взе да се прикрива с лявата ръка, сетне се гмуркаше и с размах нанасяше дясно кроше в главата. Този удар попадеше твърде високо, за да бъде много опасен, но когато Сандъл му го нанесе за първи път, Кинг изпита старото познато чувство, сякаш някакво черно було обгръщаше съзнанието му. Само миг, може би дори само за нищожно деление от този миг, животът секна у него. В един момент той видя противника и белите напрегнати лица зад него да изчезват от полето на зрението му; в следващия момент отново видя и противника, и лицата зад гърба му. Сякаш беше заспал за миг и току-що пак бе отворил очи, но този миг на безсъзнание беше толкова микроскопично кратък, че той не бе имал време да падне. Зрителите го видяха да залита и да подгъва колене, а след това да се съвзема, да навежда ниско брада и да закрива с лявото си рамо.

Сандъл повтори този удар няколко пъти, държейки Кинг в полузащеметено състояние, но след това старият боксьор си изработи начин на отбрана, който служеше същевременно и за контранападение. С лъжливо движение на лявата ръка Кинг отвлече вниманието на противника, после отстъпи половин крачка и в същия миг нанесе с все сила ъпъркът с дясната. Ударът бе пресметнат толкова точно, че се стовари върху лицето на Сандъл тъкмо когато то съвсем се бе навело при гмурването; Сандъл подхвъркна нагоре и се стовари по гръб, удряйки си главата и рамената в пода. Кинг сполучи да го повали по същия начин два пъти, а след това се развихри и с град от удари притисна противника си към въжетата. Той не даваше на Сандъл възможност! нито да си поеме дъх, нито да се овладее, а сипеше удар след удар, докато зрителите наскочаха прави и във въздуха ечна непрекъснат рев на одобрение, Но Сандъл обладаваше ненадмината сила и издръжливост и успя да се задържи на крака. Нокаутът изглеждаше неизбежен и един полицейски капитан,, уплашен от страхотния бой, се изправи до ринга, за да спре борбата. Гонгът извести края на рунда а Сандъл се затътри към своя ъгъл, уверявайки капитана, че е здрав и читав. За да докаже това, той се преметна два пъти презглава назад и полицейският капитан се отказа от намерението си.

Облегнал се на въжетата в своя ъгъл, запъхтян, Том Кинг беше

разочарован. Ако бяха прекратили боя, съдията, ще не ще, трябваше да отсъди победата на него и парите щяха да са негови. За разлика от Сандъл той не се биеше за слава или кариера, а за тридесетте лири. А сега Сандъл ще се съвземе през едноминутната почивка.

„Младостта ще си пробие път“ – тази поговорка изведнъж проблесна в ума на Кинг и той си спомни кога я бе чул за първи път – вечерта, когато бе съсипал Стоушър Бил. Контето, което го почерпи чаша уиски след боя, го потупа по рамото и му каза „Младостта ще си пробие път!“ Контето беше право. Онази вечер, в далечното минало, Том беше олицетворение на Младостта. Тази вечер Младостта седеше в отсрещния ъгъл. А той – той се биеше вече половин час, но беше старец. Ако се биеше като Сандъл, нямаше да издържи и петнадесет минути. Но работата беше там, че не можеше да се съвземе. Тези издути кръвоносни съдове и това жестоко преуморено сърце не му даваха възможност да събере сили в почивката след всеки рунд. Силите му не стигаха още отначало. Краката му тежаха и започваха да се схващат. Не бе трябвало да извърви пеша двете мили до клуба. Пък и този къс месо, за който копнееше, откакто бе станал сутринта! В душата му се надигна дълбока и страшна омраза против месарите, които бяха отказали да му дадат месо на вересия. Не е лесно за един стар човек да излезе да се бие, без да се е нахранил както трябва. Един къс месо е такава дреболия, най-многого – няколко пенса; а за него тоя къс месо значеше тридесет лири.

Щом гонгът извести началото на единадесетия рунд, Сандъл се хвърли напред, като се мъчеше да блесне с бодрост, каквато всъщност му липсваше. Кинг знаеше какво е това – само блъф, стар колкото и самия бокс. Той влезе в клинч, за да се спаси от нападението, после се откъсна и позволи на Сандъл да заеме позиция. Кинг искаше точно това. Той направи лъжлив замах с лявата ръка, накара Сандъл да се гмурне и да му нанесе долно кроше, сетне направи половин крачка назад и с един ъпъркът право в лицето повали Сандъл на пода. Сетне не го остави да си поеме дъх, макар че трябваше и сам да търпи удари; но той нанасяше много повече, притискаше Сандъл до въжетата, обсипваше го с крошета и какви ли не други удари, изтръгваше се от неговите клинчове или осуетяваше с удари опитите му да влезе в клинч и дори когато Сандъл залигаше, го подхващаше с едната си ръка, а с другата веднага го притискаше до въжетата, където не можеше да падне.

Зрителите съвсем полудяха, всички бяха на негова страна и почти всички крещяха:

– Удряй, Том! Удряй! Удряй! В ръцете ти е, Том! В ръцете ти е!

Финалът обещавахе да бъде вихрен, а именно за това плащат боксовете зрители.

И Том Кинг, който в течение на половин час бе пестил своите сили, сега разточително ги пилееше в едно огромно усилие, на каквото още се смяташе способен. Това беше единственият му шанс – сега или никога. Силите му бързо се изчерпваха, но той се надяваше, че преди да секнат напълно, ще успее окончателно да повали противника си. И докато;! продължаваше да го бие и притиска, хладнокръвно, преценявайки тежестта на ударите и качеството на, нанасяните наранявания, Том разбра колко трудно е да свалиш в нокаут човек като Сандъл. Жизнеността и издръжливостта му бяха в апогея си – това бяха жизнеността и издръжливостта на Младостта. Сандъл положително имаше бъдеще. Боксът беше в кръвта му. Само младежи с такива жилави мишци ставаха истински боксьори.

Сандъл се олюляваше и залиташе, но и краката на Том Кинг се схващаха, а ставите на пръстите отказваха да му служат. Въпреки това той се напрягаше да нанася свирепи удари, всеки от които терзаеше измъчените му ръце. Макар че сега противникът почти не се нахвърляше върху него, той губеше сили толкова бързо, колкото и Сандъл. Ударите му попадаха в целта, ала в тях я нямаше вече предишната тежест и всеки удар му струваше огромно усилие на волята. Краката му бяха сякаш от олово и отстрани се виждаше ясно как ги влачи. Насърчени от този признак, поддръжниците на Сандъл започнаха да ободряват своя избранник с викове.

Кинг се видя принуден да събере сили. Нанесе два удара един подир друг – ляв, малко по-високо от целта, в слънчевия сплит, и десен кръстосан в челюстта. Ударите не бяха тежки, обаче Сандъл беше, толкова отслабнал и зашеметен, че падна и остана да лежи, обзет от тръпки. Съдията се изправи над него и започна високо да отброява в ухото му съдбоносните секунди. Ако не се вдигнеше, преди да бъде отброена десетата секунда, щеше да загуби срещата. Зрителите стояха, затаили дъх. Кинг почиваше на треперещите си крака. Беше го обхванала! смъртна слабост, виеше му се свят, пред очите му се люшкаташе море от лица, а до слуха му, сякаш много отдалече, долиташе броенето на съдията. Въпреки? това смяташе, че е спечелил борбата. Не беше възможно човек, понесъл такъв бой, да стане.

Само Младостта можеше да стане и Сандъл стана. На четвъртата секунда той се обърна по лице и слепешката затърси въжетата. На седмата секунда се повдигна на коляно и остана да си почива така с

олюляваща се като на пианица глава. Когато съдията извика: „Девет!“, Сандъл се изправи и застана в правилно изходно положение, прикрил с лявата ръка лицето, а с дясната – стомаха си. Запазил по този начин най-уязвимите места, той залитна напред, към Кинг, с надеждата да влезе в клинч и да спечели още време.

В мига, когато Сандъл стана, Кинг се нахвърли отгоре му, обаче двата удара, които отправи, бяха смекчени от изпречилите се ръце на противника. В следващия миг Сандъл успя да влезе в клинч и отчаяно се вкопчи в Том Кинг, въпреки усилията на съдията да ги раздели. Кинг помагаше на съдията да го отдели от противника. Той знаеше колко бързо се съвзема Младостта и знаеше, че ще победи Сандъл, ако предотврати това съвземане. Един здрав удар щеше да свърши работа. Сандъл беше победен, безспорно победен. Беше го надминал с майсторството си, с издръжливостта си, по точки. Сандъл със залитане излезе от клинч, увиснал на косъм между поражението и живота. Един хубав удар можеше да го повали и да завърши играта. С внезапно огорчение Том Кинг си спомни отново за къса месо и изпита съжаление, че няма силата, която то щеше да му даде за този решаващ удар. Той събра смелост, обаче ударът не беше достатъчно тежък, нито достатъчно бърз. Сандъл се олюля, но не падна, а само отстъпи към въжетата и се хвана за тях. Кинг се люшна подир него и с болка, която сякаш го разкъса, нанесе още един удар. Ала мишците му изневериха. Единственото, което му оставаше в боя, беше съобразителността, която гаснеше и се замъгляваше от изтощението. Ударът, предназначен за челюстта, улучи едва рамото. Искане бе да удари по-високо, обаче уморените мускули отказаха да се покорят. От тласъка на удара Том Кинг сам залитна назад и малко остана да падне. Опита се още веднъж. Този път съвсем не улучи и напълно загубил сили, падна върху Сандъл, влезе в клинч и се хвана за него, за да се задържи и да не рухне на пода.

Кинг не се опитваше да се освободи. Изстрелял бе всичките си патрони. Беше свършил. А Младостта си бе пробила път. Дори в клинча той усещаше как расте силата на Сандъл. Когато съдията ги раздели, Кинг видя Младостта да се съвзема пред очите му. С всеки миг Сандъл възстановяваше силите си. Ударите му, слаби и несполучливи отначало, станаха тежки и точни. Замъглените очи на Кинг видяха облечения с ръкавица юмрук да се насочва към челюстта му и реши да я запази, като се прикрие с ръка. Виждаше опасността, искаше да действа, но ръката му беше твърде тежка. Стори му се, че се е наляла с огромно количество олово. Тя не му се подчиняваше и с всичките си душевни сили Кинг се

помъчи да я вдигне. А ето че облеченият с ръкавица юмрук улучи целта си. Нещо остро преряза Кинг като електрическа искра и в същия миг го обгърна някакво черно було.

Когато отново отвори очи, Том видя, че е в своя ъгъл, а кръсъщите на зрителите долетяха до него като рева на морските вълни при Бонди Бийч. Някой притискаше мокър сюнгер към тила му, а Сид Съливан пръскаше освежаваща струя студена вода по лицето и гърдите му. Ръкавиците му бяха вече свалени и навелият се над него Сандъл му стискаше ръка. Кинг не изпитваше никакво озлобление към човека, който го помете от пътя си, и отвърна на ръкостискането със сърдечност, от която го заболяха смазаните стави. След това Сандъл застана в средата на ринга и зрителите прекъснаха бесните си кръсъци, за да чуят изявлението му, че приема поканата на младия Пронто и предлага да повишат допълнителният облог на сто лири. Кинг безучастно наблюдаваше как неговите секунданти бършат изляната върху тялото му вода, избърсват лицето му и се готвят да напуснат ринга. Усети глад. Това не беше обикновенният глождещ глад, а някаква безкрайна слабост, някаква тръпка в стомаха, която пронизваше цялото му тяло. Кинг си спомни онзи миг от срещата, когато Сандъл се олюляваше и залиташе, увиснал на косъм от поражението. Ах, един къс месо щеше да свърши работата! Това беше единственото, което не му бе достигнало за решаващия удар, и той бе загубил. Всичко стана тъй само заради един къс месо.

Секундантите го подхванаха, за да му помогнат да се провере между въжетата. Той се отскубна, промуши се без чужда помощ, скочи тежко на пода и тръгна след секундантите, които му проправяха път през претъпкания централен проход. Когато излезе от съблекалнята и се запъти към улицата, някакъв младеж го заговори на изхода.

– Защо не го повали, когато ти беше в ръцете? – запита го младежът.

– Я се махай по дяволите! – рече Том Кинг и слезе по стъпалата на тротоара.

Вратата на кръчмата на ъгъла широко се отвори и Кинг видя светлините и усмихнатите прислужнички, чу много гласове, спорещи за срещата, и звънтенето на монети по тезгяха. Някой му викна и го покани на чашка. Той явно се поколеба, но сетне отказа и продължи пътя си.

Нямаше пукната пара в джоба и двете мили път до къщи му се сториха много дълги. Той наистина остаряваше. Когато пресичаше парка „Домейн“, Том Кинг изведнъж се отпусна на една пейка, изтръпнал при мисълта за жена си, която седи и го чака, за да научи резултата.

Това беше по-тежко от всякакъв нокаут и му се стори, че е почти невъзможно да го понесе.

Чувствуваше се слаб и огорчен, а болката в смазаните стави му напомняше, че дори да намери някаква обща работа, ще трябва да мине най-малко една седмица, преди да може да хване дръжката на кирка или лопата. Повдигаше му се от глад. Неволята го сломи и от очите му бликнаха непривични сълзи. Том закри лицето си с ръце и докато плачеше, си спомни за Стоушър Бил и за това, как го бе наредил онази вечер преди много години. Бедният стар Стоушър Бил! Сега Том разбираше защо Бил бе плакал в съблекалнята.

КРАЙ

Jack London
A Piece of Steak, 1909

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, 10 май 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2244>]